

Neděle 16. 8. 2026 – Hošťálková

f. Jan Krupa

Text kázání – L 13,1 – 9

Myšlenka zdánlivě spravedlivé rovnováhy – něco za něco – patří do oblasti práva, do fyziky, ekonomiky, možná do mezilidských vztahů, ale není biblická. Nevím, kde ji vzali Židé, Ježíšovi učedníci, nevím, jak jsme k ní přišli my sami. Ten, kdo trpí jako ti Galilejci nebo se stane obětí neštěstí jako ti v Siloe, musel přece něco zlého udělat. On nebo jeho rodiče. Jinak to nejde. Jinak to přece není možné. Tak co nám, Ježíši, k tomu řekneš? Čí je to vina? Kdo za to, co se stalo, nese odpovědnost? Pilát? Stavební dozor v Siloe? Jenomže odtud je už jenom krůček – Proč to Bůh dovolil? A jak je to s tou jeho mocí?

Kdyby Ježíš těm, kdo na něho útočili svými otázkami, odpověděl, že se ti zabití dopustili tajných hříchů, za které pykají, bylo by to vysvětlení pro mnohé tehdy i dnes přijatelné a patrně i uspokojivé. – Je dobře, že Ježíš nic takového neříká. Nedává život do jednoduchých schémat, jak to děláme v nejrůznějších podobách my; často jenom proto, abychom si vše až příliš usnadnili. Otázka utrpení a bolesti nemá u Ježíše odpověď, jakou bychom si sami přáli. „nemyslete si, že ti zabití byli snad větší hříšníci, než vy. U nich vinu nehledejte. Ani u jejich rodičů. Vlastně vůbec žádnou vinu nehledejte. Zbytečně nepřetřásejte to, co se stalo. Neved'te náboženské spekulace o Bohu a jeho spravedlnosti. Nepokoušejte se vysvětlit zlo nebo dokonce hledat jeho smysl. Spíš se zamyslete nad sebou. Pokání je jediná správná odpověď na všechno zlo, které se na světě děje.

Jenomže to bychom museli začít každý u sebe. Uvědomit si – to, co postihlo druhé, se mohlo přihodit mně; že tady jsem, není samo sebou, není to normální, mám na to přece právo – nýbrž je to pouhá milost! Ovšem tento myšlenkový pochod je velice zdlouhavý proces. Jednoduší přece je vyřídit celou záležitost – to mají za to, že udělali to a to. Ale tak s námi Bůh nejedná. Je toho plná bible – vyhnání z ráje, Kain, potopa. A když chtěl podle rovnice spravedlivé odplaty jednat Jonáš, sám Bůh mu to zatrh! Podobně i Ježíš. Zdůrazňuje – ve vině příčinu trápení a smrti nehledejme. Tato věta má velkou vypovídací hodnotu o Bohu. Když připustíme, že by platilo – ano ti lidé umřeli za své viny, znamenalo by to, že Bůh si někde na své kalkulačce sčítá moji vinu, svatý Petr mu vede pečlivou evidenci, a když je toho moc, postihne mně nějakou nemocí, ztrátou nebo rovnou vypustí z řetězu nějakého krvavého diktátora. A ti co zahynuli při nějakém neštěstí? – To je snad ještě horší – pokud je zatím Boží ruka, potěš pánbů. Znamenalo by to, že je Bůh odepsal a vzal jim život. Je-li toto víra, pak honem pryč od ní.

Jenomže tak tomu není. Vždyť Ježíš přece nikomu zlým Bohem nevyhrožoval. Ani o něm nevydával svědectví – že je to ředitel vesmíru, distributor dobra i zla, trestající soudce či odměňující obchodník. Ježíš představuje Boha jako zastánce. Jako toho, kdo stojí při nás (já

budu s tebou – Immanuel!). Jako toho, kdo se nás ujímá právě ve chvílích bolesti a neštěstí. Jako toho, kdo se zastává maličkých, nepatrných, znevýhodněných, slabých, sirotků, vdov, malomocných, těch, kteří tvoří menšiny, běženců, chromých, cizinců a také všech hříšníků.

Ježíš své tazatele obrací k pokání. Místo různých moralizujících rozborů, kdo si co čím zasloužil a kdo to měl nebo neměl dopustit, řekne Ježíš docela provokativně: To si zasloužíme všichni. Každý z nás je přece hříšný, a pokud se něco nestane, všichni tak nějak dopadneme. Výzva k pokání, ovšem také znamená – obraťte se, ve smyslu mějte od základu nové poznání o Bohu. Obráťte se od svých představ o kruté spravedlnosti v nebesích pryč. Obráťte se k Bohu, který život dává a ne bere! Obráťte se k Bohu, který je ve chvílích vašeho trápení tam, kde byste ho možná nečekali. Totiž na vaší straně. Při vás, u vás! Mohla by jinak platit ona známá věta z evangelia Janova, kterou jsme dnes začínali toto shromáždění?

Bible přináší svědectví – Bůh je s námi. Bůh zápasí na naší straně, je tu pro nás. Kde se vzalo zlo a smrt? Nenajdeme odpověď, odkud to je, ale dostáváme mocného zastánce a bojovníka na svou stranu, kdykoli se setkáme s tím, co se nám zdá neúnosné. A jak je to s těmi vinami? Nevěřím, že Bůh za hřích lidí trestá zlem. Ani nemusí – sami si zlo přivodíme. On nás naopak přesto podpírá, když to potřebujeme. A navíc dává nebo ještě lépe prodlužuje lhůtu milosti. V tom podobenství o neplodném fíku přece Ježíš sám říká – Ještě ho nevytínej. Ponechej ho, ať ho okopám a pohnojím. Snad ponese ovoce. Nejde o trest ani o zásluhu! Podobenství o neplodném fíkovníku je ale také znamením nějaké krize, která je na obzoru. Varováním, že do blížící se katastrofy spěje všechno a všichni, pokud s tím nezačneme něco dělat a to dost radikálně. Tenkrát, když nechal Pilát povraždit nějaké Galilejce, to dospělo k židovské válce, což byla katastrofa. A zasáhla všechny – nekompetentní římské správce, povstalce i radikály, váhavé politiky na odpovědných místech i ty, kteří se snažili být někde mezi, a hledali marná východiska. A přesto se zahravní dělník Ježíš ještě na poslední chvíli snaží najít nějaké řešení. Pomůže nám dnes to jeho? Obráťte se k Bohu, který s námi pořád jedná shovívavě – o takovém Bohu svědčí Ježíš. O Bohu, který zná člověka, a přesto mu dává novou šanci. Jsme ale schopni ji vůbec pochopit, porozumět jí a ještě přijmout?

Požehnání

Bůh ať je před tebou a ukazuje ti správnou cestu. Bůh ať je vedle tebe, aby tě sevřel do náruče a chránil tě. Bůh ať je za tebou a chrání tě před útoky zlých lidí. Bůh ať je pod tebou, aby tě zachytil, až upadneš a vyprostil tě z léčky. Bůh ať je v tobě a těší tě, když tě přepadne smutek. Bůh ať je kolem tebe a brání tě. Bůh ať je nad tebou a žehná ti. Tak ti požehnej dobrotivý Bůh Otec, Syn i Duch svatý. Amen.